

Risk- och konsekvensbedömning av fd Folkets hus i Gällö, skol- och barnomsorgsavdelningen dnr: 2024-117/28

Bakgrund

I projektet nya Gällö skola finns nu förslag på att riva fd Folketshusdelen på Gällö skola (den cirkelformade delen). Det har inte bedrivits verksamhet i Folkets hus regi i byggnaden sedan 2010 då Bräcke kommun köpte fastigheten. I den byggnaden finns följande verksamheter: produktionskök, matsal, tillfälligt personalrum för Gällö skola (tidigare studiegård), musiksalar för grundskola och kulturskola, bibliotek (integrerat folk- och skolbibliotek), två mindre konferensrum (används även för undervisningsgrupper), serverrum, förråd och litet kök för ungdomsgård samt arbetsrum för personal i bibliotek, kulturskola och kökschef. Det finns också en stor aula som används av både externa och interna verksamheter, gemensamma utrymmen som förråd, ljushall samt ungdomsgårdsverksamhet. En stor del av byggnaden består av speciallokaler.

Skol- och barnomsorgsavdelningen har gjort riskbedömningar i de verksamheter som är direkt berörda; Gällö skola, kök samt kulturenheten. Utgångspunkten för avdelningens riskbedömningar har varit följande:

- 1 Om fd Gällö Folkets hus rivs
- 2 a) Om fd Gällö Folket hus behålls som det är idag
b) Om fd Gällö Folkets hus blir kvar men renoveras längre fram.

Övergripande inspel från avdelningen

Frågan om fd Gällö Folkets hus vara eller icke vara har uppkommit under senare delen av 2023, och i januari 2024 fick avdelningen i uppdrag att beskriva konsekvenser av att riva fd Folkets hus. Berörda verksamheter (kulturenheten samt köksenheten) har fått väldigt kort om tid för att värdera risker och möjligheter då projektdirektivet hittills angett att fd Folkets hus ska vara intakt. Det gör att en del frågeställningar lyfts i riskbedömningarna och dessa behöver beaktas framåt oavsett vilket beslut som fattas.

Gällö skolas projektgrupp har haft ett försprång, då detta har diskuterats i olika grupper med arkitekter och projektledning. I detta dokument ges en samlad bild över fördelar och nackdelar med de punkter som nämnts ovan, och ett antal frågor om möjligheter och risker. Ingen enighet (på skol- och barnomsorgsavdelningen) om bästa eller sämsta alternativ finns, detta är ett försök att beskriva olika konsekvenser för att politiken ska kunna fatta bästa möjliga beslut.

När det gäller aulan som också är en samlingslokal för externa aktörer så är nyttjandegraden mycket låg. Det var så även innan pandemin och nedan redovisas de senaste årens uthyrning. Det är Gällö skola som sköter om uthyrningen av lokalen.

Det är främst internt som den nyttjas dvs av kulturskolan och biblioteket och vid enstaka tillfällen av arbetsmarknadsenheten (AME) och Gellinergården (särskilt boende). Den externa uthyrningen har varit ett fåtal timmar per år.

Uthyrning Aula			
	2022 (h)	2023 (h)	Totalt:
Externa	18	2	20
Interna (ej skolan)	59	113,5	172,5

Gällö skola använder främst aulan för egen verksamhet, exempelvis samlingar med personal och elever. Aulan används också som klassrum, konferensrum, uppehållsrum, filmsal och vid kulturevenemang samt till ungdomsgårdens verksamhet.

Utifrån säkerhet behöver också skollokaler anpassas och det behöver vara möjligt att kunna skilja skolverksamhet med offentlig verksamhet när så önskas.

Det finns tre bilagor till detta underlag som redovisar respektive verksamhet synpunkter kring förslagen.

Bilaga 1, köksenheten

Bilaga 2, kulturenheten

Bilaga 3, Gällö skola

Sammanfattning utifrån gjorda risk- och konsekvensbedömningar

Köksenheten – verksamheten är i stort behov av ett renoverat eller nytt produktionskök inklusive matsal. Utmaningen är att kunna producera mat under hela processen. Evakueringslokaler kommer behövas oavsett ett nybygge eller renovering. Detta påverkar både arbetsmiljön samt kostnaderna för enheten på kort sikt då det behöver lösas tillfälligt tills ett nyrenoverat alternativt nybyggt kök finns på plats.

Kulturenheten - ser en fara i att aulan försvinner utifrån påverkan på lokalsamhället. Skillnaden i arbetsbelastning mellan att planera för hur

verksamheterna ska kunna nå eleverna under byggtiden, och att behöva planera för helt nya lokaler samt evakuera, är väldigt stor. Betydligt sämre arbetsmiljö och sämre service under flera år. Omöjligt att värdera bästa/sämsta alternativ utan att veta vilka schabloner som använts i det tänkta nybygget.

Gällö skola – vid nybyggnation av huvudentré och det som kallas nav med föreslagna funktioner kan byggnaden anpassas efter verksamhetens behov. Om fd Folkets husdelen rivs, behövs ersättning för liknade lokal för delad entré till skola och folkbibliotek, storsamlingslokal för konserter, teater och matsal. Ungdomsgårdens lokalisering behöver beaktas samt möjligheterna till uthyrning vid exempelvis val, konserter och föreläsningar till allmänheten. I dagsläget är det många lokalproblem i fd Folkets hus med takläckage och ventilationsproblem.

Övergripande – fd Folkets hus kan inte behållas som den är idag utan det krävs renoveringar i närtid. Om ett nybygge (kallat nav) tar hänsyn till de verksamheter som ska samsas under lång tid i lokalerna och det går att lösa, så är det positivt.

Anna Jensén Salomonsson

Avdelningschef, skol- och barnomsorgsavdelningen

Bilaga 1, Köksenheten

Synpunkter från köksenheten

Enhetschef har haft en dialog med personalen och följande kommentarer har inkommit:

1. Om fd Folkets hus rivs

Byggs det ett nytt kök så är det många fördelar, både utifrån arbetsmiljö och praktiskt. Nuvarande kök är undermåligt på många sätt.

Fördelar med nytt kök och matsal är:

- fungerande avsvälning
- mera plats vid arbetsbänkar och ugnar
- möjlighet till eget utrymme för specialkost och bakning
- flera rejäla golvbrunnar
- övrig logistik i köket förbättras
- bättre ytskikt gör städningen lättare
- ett riktigt personalrum behövs
- ett "kökskontor" behövs
- ventilationen samt fläktar byts ut
- mer förrådsutrymmen för matlådor och övrigt.
- gästerna slipper sitta vid kön till diskinlämningen, trångt idag
- större plats vid buffén
- mer plats vid entrén till matsalen.

Nackdelar om det rivs:

Utmaningen är evakueringslokaler både för produktionskök samt matsal under både rivningsperiod och uppbyggnad av nytt kök och matsal.

2a) Om fd Folkets hus behålls som det är idag

Köket är mycket undermåligt idag och det är många utmaningar i både flöden och arbetsmiljö. Köket är slitet och det är trångt med flera identifierade risker i allt från dåliga fläktar, ventilation och trånga ytor vid ugnar och spisar som kan innebära olyckor. Om köket ska behållas som det är krävs ändå omfattande åtgärder i närtid. Matsalen är trång och lunchtiderna för eleverna behöver dras ut under lång tid vilket innebär att en del elever äter mycket tidigt och andra har sen lunch.

2b) Om fd Folkets hus blir kvar men renoveras längre fram

Oavsett inriktning så behöver köket och matsalen byggas om i närtid.

Carina Nylund Kökschef, 2024-02-02

Bilaga 2, Kulturenheten: Folk- och skolbibliotek, kulturskola, lokalsamhälle

Skolan som fenomen utgör en stor del av en kommuns närvaro i lokalsamhället, och påverkar alltid sitt närområde. Det är olyckligt att projekt Gällö nya skola hittills bara fokuserat på kommunens skyldighet att tillgodose barnens rätt till skolgång, med lite kringfunktioner.

I Gällö skola finns den enda större samlingslokalen i tätorten. Att riva den förändrar förutsättningarna för hela bygden, inte bara för dem som berörs direkt av skolverksamheten. Plats för konserter, föreläsningar och teatrar för skola och allmänhet, vallokal - den resurs som aulan utgör idag är möjligen underutnyttjad, men tätorten Gällö kommer aldrig att få något motsvarande igen, i kommunal eller annan regi.

Kommunal verksamhet är ett långdistanslopp utan målgång med ansvar för kvaliteten i varje steg. Kommundelagationen är i sammanhanget ett spurtpris. Inte oviktigt, men en kortsiktig och synbar seger får inte ske på bekostnad av resultatet i det verkliga loppet. Personal och medborgare ska leva med genomförande och konsekvenser i många år. Det kräver bredare synfält och förståelse för att saker utvecklas och påverkas oavsett vilket alternativ man väljer.

Att forcera fram ett beslut om fd Folkets hus vara eller icke vara är nödvändigt för spurtpriset, men det krävs detaljerade och verklighetsförankrade kostnadsberäkningar för alla alternativ, inklusive deras påverkan på lokalsamhället, för att man som enhetschef med direkt ansvar för verksamhet och arbetsmiljö ska kunna föreslå den bästa vägen framåt.

Tyvärr upplevs processen ryckig och oförutsägbar, vilket innebär ökad arbetsbelastning med påföljande oro för hur organisationen ska kunna hantera frågan nu och framåt. Sämsta möjliga scenario för Gällö nya skola är inte att driftkostnaderna inte sänks maximalt. Den största risken ligger i att beslut med långsiktiga konsekvenser fattas utan tillräcklig dokumentation och förankring.

Detta är ett försök att beskriva några möjliga konsekvenser, med frågeställningar och kommentarer. Personal på bibliotek och kulturskola har lämnat synpunkter, enhetschef har sammanställt och utvecklat.

Alternativ 1, fd Folkets hus rivs

Fördelar/möjligheter:

Nya lokaler, mer anpassade till dagens behov för bibliotek, musikundervisning och kulturskola. Lättstädat, fungerande ventilation, tillgängligt, energieffektivt. Egen entré för folkbiblioteket och samlingslokalerna, stora och små. Drömscenario: ett kommunalt kulturhus för bygden, en demokratisk mötesplats för olika konstformer där folkbiblioteket blir ett självklart centrum.

Nackdelar/risker:

Samlingslokalen rivs utan att ersättas, och därmed försvinner utrymme för vårkonsert, föreläsningar, avslutningar, val mm. Den kulturella samlingspunkten i Gällö kommer aldrig att byggas upp igen. En nybyggd och ändamålsenlig musiksall sal rivs.

Extra kostnader för evakuering av verksamheter som kräver speciallokaler för att fungera under tiden. Kostnader för att ersätta biblioteksinventarier som inte klarar flytt, behov av tillfälligt magasin. Flera läsår med försämrad service för elever och allmänhet.

Kraftigt ökad arbetsbelastning för chef och medarbetare för att evakuera och bevaka utveckling under planering och byggande.

Frågetecken/kommentarer:

När verksamheterna inte vet vad som finns med i beräkningarna är det omöjligt att ta ställning till om siffrorna är realistiska. Kul med nybygge, men om ekonomin inte täcker behoven är det inte ett lockande alternativ. Hur är kostnader för nybygge beräknat? Hur beräknas extra kostnader för evakuering av alla speciallokaler? Och vem ska få mandat att besluta om vilka av dagens funktioner och lokaler som ska finnas i en ny byggnad?

Transportytor/kommunikationsytor, dvs korridorer, entré och ljushall beskrivs återkommande som outnyttjade i fd Folkets hus, men det är fullt möjligt att utnyttja bättre. Varför inte utreda det?

2a, Fd Folkets hus kvar, orört

Fördelar/möjligheter:

Som vanligt just nu. Nära mellan verksamheterna, allting kvar. Inget behov av nyordning gentemot besökare, mindre brus. Övrig evakuering enklare när utgångspunkten för verksamheterna är oförändrad. Mindre ökning av

arbetsbelastning under byggfasen i kulturenheten lokalt och i kommunen.
Dagens problem med trängsel löses genom de nybyggda delarna.

Nackdelar/risker:

Dåligt tak och dålig ventilation, dåligt planerade arbetsytor framför allt i biblioteket. Höga driftkostnader betyder risk för mindre pengar till verksamhet.

Frågetecken/kommentarer:

Fd Folkets hus är en svårjobbad byggnad, men ingenting är omöjligt att utveckla över tid, och förutsättningar kommer att förändras. En kostym som idag delvis är för stor kan utnyttjas på andra och bättre sätt längre fram.

2 b Fd Folkets hus kvar, renoveras

Fördelar/möjligheter:

Som vanligt just nu. Nära mellan verksamheterna, allting kvar. Inget behov av nyordning gentemot besökare, mindre brus. Övrig evakuering enklare när utgångspunkten för verksamheterna är oförändrad. Mindre ökning av arbetsbelastning under byggfasen i kulturenheten lokalt och i kommunen.

Dagens problem med trängsel löses genom de nybyggda delarna, men nyttjandegraden förbättras också till exempel genom följande: En mindre renovering av aulan för att kunna använda salong och scen till mer verksamhet internt och externt. Ny entré till biblioteket. Flytt av närmagasin och komprimering av bibliotekets arbetsytor.

Nackdelar/risker:

Ökad arbetsbelastning och påverkan på arbetsmiljön under byggprocess.

Frågetecken/kommentarer:

Finns medel för att åtgärda dagens problem? Vem har mandat att prioritera verksamheternas behov och önskemål och göra tidsplaner för det som händer efter avslutat projekt?

Anna Lundström, kulturchef, 2024-02-02

Bilaga 3, Gällö skola

Synpunkter från Gällö skola

Synpunkter har tagits fram av rektor och skyddsombud vid Gällö skola.

1. Om fd Folkets hus rivs

Vid nybyggnad av huvudentré/nav med föreslagna funktioner kan byggnaden anpassas efter verksamhetens behov. Idag är inte entréområdet (inomhus och utomhus) och foajén anpassat efter skola.

Om fd Folkets hus rivs, behövs ersättning av liknade lokal för delad entré skola och folkbibliotek, storsamlingslokal för konserter, teater, etc. och en matsal. Vi ser dock att det finns stora möjligheter för att samköra vissa av funktionerna för att möta de kraven.

Beaktande behöver tas om möjlighet att fortsatt komma att bedriva ungdomsgård då den i dagsläget är samordnad via skolans personal. Fördel att även kunna hyra ut lokaler för ex val, konserter och föreläsningar för allmänheten.

Matsalssituationen kommer att förbättras betydligt för elever och personal med rymligare matsal och förbättrad ljudnivå.

2. a) Om fd Folkets hus behålls som det är idag

Vi kommer att ha fortsatta problem med takläckage och ventilationsproblem. I dagsläget står det tunnor och hinkar utplacerade då vi har återkommande problem med takdropp både vinter och sommar.

Idag är inte foajén i fd Folkets hus anpassat efter skola, det är en passage. Vi får outnyttjade lokaler som inte är anpassade för skolverksamhet.

Vi har idag en trång matsal, in- och utpassagen är trång när 290 elever ska äta sin skollunch under 1,5 h. Diskhanteringen har en hög ljudnivå då den inte är avskild från matsalen.

Idag har vi samma huvudentré med folkbiblioteket vilket kan utgöra en säkerhetsrisk då allmänhet och skolelever blandas.

Om aulan behålls så kvarstår en bra samlingssal för många olika arrangemang för skolans behov.

b) Om fd Folkets hus blir kvar men renoveras längre fram

Vi står kvar i de utmaningar som beskrivs i 2a över en längre tid.

Idag vet vi att skolans funktioner i fd Folkets hus har svårt att anpassa sig efter utformningen av lokalen. Om Folkets hus behålls kvarstår problemen.

Risk att längre fram blir aldrig.

Katarina Strandberg, rektor Gällö skola 240202